

Se aprobă,

Secretar de Stat

Robert-Eugen SZÉP

AVIZ DE MEDIU

Nr. *97* din *04.08.*2022

Ca urmare a notificării adresate de Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru (ADR Centru), cu sediul în municipiul Alba Iulia, Str. Decebal, nr. 12, județul Alba, înregistrată la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) cu nr. R/3367/05.06.2020, a delegării de competență emisă de MMA cu nr. DEICP/17248/17620/04.11.2020, a documentelor depuse la Agenția pentru Protecția Mediului Alba cu nr. 11.242/16.11.2020 și ale completărilor ulterioare,

- având în vedere prevederile Ordonanței de Urgență nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România potrivit căreia agențiile de dezvoltare regională îndeplinesc toate funcțiile și atribuțiile specifice unei autorități de management;
- ținând cont de prevederile Legii nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România;
- în urma analizării documentelor transmise și a variantei finale a planului;
- în urma parcurgerii etapelor procedurale conform Hotărârii de Guvern nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, de către Agenția pentru Protecția Mediului Alba, conform delegării de competență emisă de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. DEICP/17248/17620/04.11.2020;
- luând în considerare prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,
- în baza Hotărârii de Guvern nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare, și a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, se emite

AVIZ

pentru: Planul de Dezvoltare Regională Centru 2021-2027
promovat de: Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru în calitate de autoritate de management

în scopul adoptării: Planul de Dezvoltare Regională Centru 2021-2027

I. Prezentare generală:

Regiunea Centru este situată în zona centrală a României, cuprinde șase județe și însumează o suprafață de 34100 km², ceea ce reprezintă cca 14,3% din suprafața țării. Județele care intră în componența regiunii sunt:

- Alba cu o suprafață de 6242 km²;
- Brașov, cu o suprafață de 5363 km²;
- Covasna, cu o suprafață de 3710 km²;
- Harghita, cu o suprafață de 6639 km²;
- Mureș, cu o suprafață de 6714 km²;
- Sibiu, cu o suprafață de 5432 km²;

Din punct de vedere al formelor majore de relief, regiunea Centru este structurată astfel:

- Zona montană care se întinde pe 47% din suprafața Regiunii Centru și este formată din Carpații Orientali, Carpații Meridionali și Carpații Occidentali cu Munții Apuseni;
- Zona colinară a Podișului Transilvaniei, Podișul Târnavelor în întregime și partea de est a Câmpiei înalte a Transilvaniei;
- Zona depresiunilor din zona de contact dintre zona colinară și cea montană. În zona de contact între regiunea montană și cea colinară se găsesc depresiunile Făgărașului și Sibiului în partea de sud, Culoarul Alba Iulia- Turda în partea de vest și dealurile subcarpatice și depresiunile Praid, Odorhei, Homoroadă și Cristuru Secuiesc în partea de est.

La nivelul Regiunii Centru corpurile de apă au, după lungimea lor, următoarea repartitie procentuală pe județe: 25% în Mureș, 24% în Alba, 19% în Harghita, 14% în Sibiu, 9% în Brașov și 9% în Covasna. Bazinul hidrografic al râului Mureș este situat în partea centrală și de vest a României și izvorăște din Carpații Orientali (Depresiunea Giurgeului), Munții Hășmașul Mare iar suprafața bazinului hidrografic (inclusiv canalul Ier) este de 28310 km² (11,7% din suprafața țării).

Principalele lacuri naturale din Regiunea Centru sunt:

- lac de crater vulcanic (L. Sf. Ana),
- lac de baraj natural (Lacul Roșu),
- lac în depresiune carstică (Iezerul Ighiel),
- lacuri glaciare (L. Bâlea, L. Iezerul Mare, L. Iezerul Mic, L. Doamnei, L. Avrig, L. Podragu, L. Urlea, etc.),
- lacuri sărate (L. Brâncoveanu, L. Avram Iancu, L. Ursu, etc.).
- lacurile antropice sunt puse în evidență de: L. Zau de Câmpie, L. Zetea, L. Miheșu de Câmpie, L. Gura Râului, Lacul Sadu II, L. Frumoasa, L. Oașa, L. Mihoești, L. Petrești, L. Tău, L. Canciu, L. Arpașu, L. Vlăhița, L. Arcuș, L. Reci, L. Chiciș, Complexul Zăbala, etc.).

Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din regiune este de 12168,64 km, din care 98,2%, figurează în mediul urban și 81,0% în mediul rural. La nivel național, în 2018 din lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile de 84504.4 km Regiunea Centru a ocupat poziția a 4-a (12,4%).

La nivelul Regiunii Centru în perioada 2013-2019 ponderea localităților cu rețea de distribuție a apei a crescut de la 77,8% la 83,3%, în mediul urban fiind de 98,2%, iar în mediul rural observându-se o creștere de la 74,5% la 81,0%. În profil teritorial, în 2019 ponderi peste media regională s-au înregistrat în județele Alba (93,6%), Brașov (91,4%) și Harghita (89,6%).

Rețeaua de canalizare publică din Regiunea Centru era formată din 6273.1 km de conducte de canalizare, astfel:

- în județul Alba - 850.5 km;
- în județul Covasna - 574.2 km;
- în județul Brașov - 1200.8 km;
- în județul Harghita - 1024.9 km;
- în județul Mureș - 1327.4 km;
- în județul Sibiu - 1295.3 km.

La nivelul Regiunii Centru corpurile de apă au, după lungimea lor, următoarea repartitie procentuală pe județe: 25% în Mureș, 24% în Alba, 19% în Harghita, 14% în Sibiu, 9% în Brașov și 9% în Covasna.

La nivelul Regiunii Centru suprafața ocupată cu vegetație forestieră (păduri + alte terenuri cu vegetație forestieră) era de 1.269,1 mii hectare (37,2% din teritoriul regiunii), fiind cu 0,3% mai mare față de anul 2014.

Suprafața forestieră regenerată a fost de 4496 hectare (52,4% fiind regenerări naturale), media ultimilor 5 ani fiind de 4956 hectare. Din Suprafața forestieră regenerată în anul 2018 la nivelul Regiunii Centru, 23,6% se situează în județul Harghita (1062 ha), urmat de județele Sibiu și Mureș (17,8% respectiv 15,8%)

În ceea ce privește executarea lucrărilor de combatere a solurilor, în regiunea Centru au fost executate astfel de lucrări pe o suprafață totală de peste 298 mii hectare, 93% din această suprafață fiind în categoria terenurilor agricole.

Ponderea localităților în care se distribuie gaze naturale a crescut de la 58,7% la 59,2%, în mediul urban fiind de 89,5%, iar în mediul rural observându-se o creștere de la 53,8% la 54,3%.

În 2019 ponderea localităților în care se distribuie gaze naturale la nivel regional era mai mare comparativ cu cea la nivel național unde a fost de 30,0%, în mediul urban fiind de 77,4%, iar în mediul rural de 24,7%.

În afară de gaze naturale Regiunea Centru dispune și de alți combustibili fosili, precum cărbunele, acesta găsindu-se cu precădere în partea de nord - est a regiunii, zona nord - vestică a județului Covasna și județul Brașov (Baraolt, Racoș, Borsec, Codlea, Cristian, Vârghiș).

Regiunea Centru deține un potențial ridicat și diversificat al energiilor regenerabile (energie solară, energie hidroelectrică, biogaz, centrale cogenerative, biomasă, energie eoliană).

În acord cu obiectivele UE privind energia și clima la nivelul anului 2030, administrațiile locale prin programele de îmbunătățire a eficienței energetice și prin planurile de acțiune pentru energie durabilă și climă aflate în curs de elaborare, își propun atingerea obiectivelor UE și anume:

- reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990;
- creșterea ponderii surselor regenerabile la 32% din totalul consumului de energie până în anul 2030;
- îmbunătățirea cu 32,5% a eficienței energetice a fiecărei comunități, până în 2030.
- obiectivul de interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030.

La nivel de județ, cea mai mare densitate a drumurilor publice pe 100 km² este în județul Alba (43,8 km²), urmat de județele Harghita (31,8 km²) și Mureș (31,5 km²), la polul opus fiind județul Covasna (23,4 km²). La nivelul întregii Regiunii Centru densitatea drumurilor publice este de 32,4 km², sub media la nivelul României (35,1 km²).

Regiunea Centru este traversată de autostrada A1 care asigură atât legătura cu zona de vest a României și țările din Europa Centrală cât și cu capitala țării.

Autostrada A3 traversează Regiunea Centru pe direcția SE - NV, cele două tronsoane (Iernut - Ungheni și Iernut-Chețani) fiind deschise circulației.

A 3-a autostradă din Regiunea Centru și care asigură legătura între A1 și A3 este A10 (Sebeș - Turda). Regiunea Centru are bune conexiuni rutiere cu toate regiunile învecinate. Lungimea drumurilor publice pe categorii de drumuri (naționale, județene, comunale) la nivelul Regiunii Centru:

Total drumuri publice, 11459 km² din care:

- Drumuri naționale, 2552 km²
- Drumuri județene și comunale, 8907 km²
- Drumuri județene, 4404 km²
- Drumuri comunale, 4503 km².

Se impun investiții în modernizarea infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN-T și investiții care vizează soluții pentru decongestionarea/ fluidizarea traficului (drumuri de ocolire, pasaje, extinderi la 4 benzi, măsuri de siguranță) la nivelul municipiilor reședință de județ.

Regiunea Centru este străbătută de trei magistrale feroviare din cele opt la nivelul întregii țări:

- magistrala 200: București - Ploiești - Brașov - Sibiu - Alba Iulia - Ilia - Arad - Curtici;
- magistrala 300: București - Ploiești - Brașov - Sighișoara - Blaj - Cluj Napoca - Oradea - Episcopia Bihorului;
- magistrala 400: București - Ploiești - Brașov - Miercurea Ciuc - Târgu Mureș - Satu Mare - Halmeu.

Pe teritoriul Regiunii Centru există două aeroporturi internaționale la Sibiu și Ungheni (localizat la o distanță de 15 km față de nord-estul municipiului Târgu Mureș).

Regiunea Centru dispune de un patrimoniu cultural material și imaterial diversificat și valoros (5.243 de monumente istorice din cele 30.000 de la nivel național sunt localizate aici, din care 10 se află în patrimoniul UNESCO). Se impune reabilitarea, modernizarea și dotarea corespunzătoare a acestora. Pe lângă reabilitarea/modernizarea/ dotarea spațiilor actuale cu destinație culturală, se impune crearea și dotarea de noi spații/ clădiri multifuncționale.

O caracteristică a Regiunii Centru este dezvoltarea transportului urban specific asigurării de servicii pentru transportul pasagerilor pe distanțe scurte și cu o capacitate medie de transport.

Cu o populație totală de 2,322 milioane locuitori în 2018, Regiunea Centru se situează pe poziția a 5-a în rândul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. Densitatea populației este scăzută (68,1 locuitori/km²), sub cea înregistrată la nivel național (81,7 locuitori/km²).

Rata de urbanizare la nivelul Regiunii Centru era în 2018 de 59,7%, fiind superioară celei înregistrate la nivel național (56,4%).

Rețeaua localităților urbane cuprinde 20 municipii și 37 orașe. Dintre acestea, un municipiu depășește 200 000 locuitori, două municipii au între 100 000 și 200 000 locuitori, 3 municipii au între 50 000 și 100 000 locuitori, 7 orașe au între 30 000 și 50 000 locuitori iar 18 orașe au între 10.000 și 30 000 locuitori. Mai puțin de jumătate dintre localităților urbane din regiune, în număr de 26, se încadrează în categoria orașelor mici, cu o populație sub 10 000 locuitori.

În Regiunea Centru sunt în total 57 de orașe și municipii, 357 de comune și 1788 sate.

În ceea ce privește spațiul rural, acesta ocupă aproximativ 83% din teritoriul regiunii și oferă rezidență pentru 40% din locuitorii Regiunii Centru.

Pe teritoriul Regiunii Centru au fost delimitate două zone metropolitane având ca centre polarizatoare municipiile Brașov și Târgu Mureș, care împreună cu localitățile înconjurătoare formează sisteme teritoriale ce oferă condiții pentru o dezvoltare socială și economică echilibrată.

Rețeaua urbană din Regiunea Centru este formată dintr-un oraș cu peste 200.000 de locuitori (Brașov), 2 orașe cu populație cuprinsă între 100.000 și 200.000 de locuitori (Târgu Mureș și Sibiu), 3 orașe cu populație cuprinsă între 50.000 și 100.000 de locuitori (Alba Iulia, Sfântu Gheorghe și Mediaș), 14 orașe cu populație cuprinsă între 20.000 și 50.000 de locuitori, 11 orașe cu populație cuprinsă între 10.000 și 20.000 de locuitori, 21 orașe cu populație cuprinsă între 5.000 și 10.000 de locuitori și 5 orașe cu populație sub 5.000 de locuitori.

Indicatorul suprafața spațiilor verzi/locuitor în municipii și orașe s-a menținut la 19,2 m², sensibil mai mică față de standardul minim la nivelul Uniunii Europene de 26 m²/locuitor. Pentru a atinge nivelul de 26 m²/loc, este necesară reconversia și/sau reutilizarea spațiilor și terenurilor abandonate, degradate, a altor terenuri urbane neutilizate corespunzător, transformarea lor în zone verzi, de agrement și recreere.

Conform Formulelor Standard Natura 2000 actualizate la nivelul anului 2016, cele mai multe situri de importanță comunitară (SCI) din țara noastră se găsesc în regiunea biogeografică continentală (51%), urmată de regiunea alpină (28%) și cea stepică (11%), cele mai puține fiind regăsite în regiunea pontică.

Pe teritoriul Regiunii Centru au fost declarate 128 situri NATURA 2000, dintre care:

- 102 Situri de Importanță Comunitară (SCI);
 - 26 Arii de Protecție Specială Avifaunistică (SPA).
- Pe teritoriul Regiunii Centru există un număr de 52 de habitate de interes comunitar și 269 specii prioritare.
- Fauna Regiunii 7 Centru cuprinde un număr de 217 specii de interes comunitar din care:
- 21 specii de mamifere,
 - 103 specii de păsări,
 - 5 specii de reptile,
 - 7 specii de amfibieni,
 - 19 specii de pești,
 - 62 specii de nevertebrate.

Nr. crt.	Cod sit	Denumire sit
Situri de Importanță Comunitară (SCI)		
1.	ROSCI0001	Aninișurile de pe Tărlung
2.	ROSCI0002	Apuseni
3.	ROSCI0004	Băgău
4.	ROSCI0007	Bazinul Ciucului de Jos
5.	ROSCI0013	Bucegi
6.	ROSCI0019	Călimani - Gurghiu
7.	ROSCI0027	Cheile Bicazului - Hășmaș
8.	ROSCI0029	Cheile Glodului, Cibului și Măzii
9.	ROSCI0036	Cheile Vârghișului
10.	ROSCI0037	Ciomad - Balvanyos
11.	ROSCI0038	Ciucaș
12.	ROSCI0040	Coasta Lunii
13.	ROSCI0047	Creasta Nemirei
14.	ROSCI0051	Cușma
15.	ROSCI0055	Dealul Cetății Lempeș - Mlaștina Hărman
16.	ROSCI0056	Dealul Ciocaș - Dealul Vițelul
17.	ROSCI0079	Fânețele de pe Dealul Corhan - Săbed
18.	ROSCI0085	Frumoasa
19.	ROSCI0087	Gradiștea Muncelului - Cioclovina
20.	ROSCI0090	Harghita Madaraș
21.	ROSCI0091	Herculian
22.	ROSCI0093	Insulele Stepice Șura Mica - Slimnic
23.	ROSCI0100	Lacurile Fărăgău
24.	ROSCI0102	Leaota
25.	ROSCI0111	Mestecănișul de la Reci
26.	ROSCI0112	Mlaca Tătarilor
27.	ROSCI0113	Mlaștina după Luncă
28.	ROSCI0116	Molhașurile Căpățânei
29.	ROSCI0118	Movilele de la Păucea
30.	ROSCI0119	Muntele Mare
31.	ROSCI0120	Muntele Tâmpa
32.	ROSCI0121	Muntele Vulcan
33.	ROSCI0122	Munții Făgăraș

34.	ROSCI0130	Oituz - Ojdula
35.	ROSCI0132	Oltul Mijlociu - Cibin - Hârtibaciu
36.	ROSCI0137	Pădurea Bogații
37.	ROSCI0143	Pădurea de gorun și stejar de la Dosul Fânațului
38.	ROSCI0144	Pădurea de gorun și stejar de pe Dealul Purcărețului
39.	ROSCI0147	Pădurea de stejar pufos de la Mirăslău
40.	ROSCI0148	Pădurea de stejar pufos de la Petiș
41.	ROSCI0154	Pădurea Glodeni
42.	ROSCI0170	Pădurea și Mlaștinile eutrofe de la Prejmer
43.	ROSCI0186	Pădurile de Stejar Pufos de pe Târnava Mare
44.	ROSCI0187	Pajiștile lui Suci
45.	ROSCI0189	Pârâul Barlangos
46.	ROSCI0190	Penteleu
47.	ROSCI0194	Piatra Craiului
48.	ROSCI0195	Piatra Mare
49.	ROSCI0205	Poienile cu narcise de la Dumbrava Vadului
50.	ROSCI0207	Postăvarul
51.	ROSCI0208	Putna - Vrancea
52.	ROSCI0210	Râpa Lechința
53.	ROSCI0211	Podișul Secașelor
54.	ROSCI0227	Sighișoara - Târnava Mare
55.	ROSCI0229	Siriu
56.	ROSCI0233	Someșul Rece
57.	ROSCI0241	Tinovul Apa Lina - Honcsok
58.	ROSCI0242	Tinovul Apa Roșie
59.	ROSCI0243	Tinovul de la Dealul Albinelor
60.	ROSCI0244	Tinovul de la Fântâna Brazilor
61.	ROSCI0246	Tinovul Luci
62.	ROSCI0248	Tinovul Mohoș - Lacul Sf. Ana
63.	ROSCI0252	Toplița - Scaunul Rotund Borsec
64.	ROSCI0253	Trascău
65.	ROSCI0256	Turbăria Ruginosu Zagon
66.	ROSCI0260	Valea Cepelor
67.	ROSCI0279	Borzont
68.	ROSCI0280	Buzăul Superior
69.	ROSCI0282	Arpașu de Sus
70.	ROSCI0297	Dealurile Târnavei Mici - Bicheș
71.	ROSCI0301	Bogata
72.	ROSCI0303	Hârtibaciu Sud - Est
73.	ROSCI0304	Hârtibaciu Sud - Vest
74.	ROSCI0312	Castanii comestibili de la Buia
75.	ROSCI0313	Confluență Mureș cu Arieș
76.	ROSCI0320	Mociar
77.	ROSCI0323	Munții Ciucului
78.	ROSCI0324	Munții Bihor
79.	ROSCI0327	Nemira - Lapoș
80.	ROSCI0329	Oltul Superior
81.	ROSCI0331	Pajiștile Balda - Frata - Miheșu de Câmpie
82.	ROSCI0333	Pajiștile Sarmașel - Milaș - Urmeniș
83.	ROSCI0339	Pădurea Povernii - Valea Cernița
84.	ROSCI0342	Pădurea Târgu Mureș
85.	ROSCI0352	Perșani
86.	ROSCI0357	Porumbeni
87.	ROSCI0367	Râul Mureș între Morești și Ogra
88.	ROSCI0368	Râul Mureș între Deda și Reghin
89.	ROSCI0369	Râul Mureș între Ierlăuțeni și Periș
90.	ROSCI0374	Râul Negru

91.	ROSCI0381	Râul Târgului - Argeșel - Raușor
92.	ROSCI0382	Râul Târnava Mare între Copșa Mica și Mihălț
93.	ROSCI0383	Râul Târnava Mare între Odorheiu Secuiesc și Vânători
94.	ROSCI0384	Râul Târnava Mica
95.	ROSCI0408	Zău de Câmpie
96.	ROSCI0415	Lunca Bârsei
97.	ROSCI0418	Movilele de la Iacobeni
98.	ROSCI0419	Mureșul Mijlociu - Cugir
99.	ROSCI0428	Pajiștile de la Mănărade
100.	ROSCI0430	Pajiștile de la Tiur
101.	ROSCI0431	Pajiștile dintre Șeica Mare și Veseud
102.	ROSCI0439	Valea Chiuruților

Arii de Protecție Specială Avifaunistică (SPA)

1.	ROSPA0003	Avrig-Scorei-Făgăraș
2.	ROSPA0018	Cheile Bicazului - Hașmaș
3.	ROSPA0027	Dealurile Homoroadelor
4.	ROSPA0028	Dealurile Târnavelor și Valea Nirajului
5.	ROSPA0030	Defileul Mureșului Superior
6.	ROSPA0033	Depresiunea și Munții Giurgeului
7.	ROSPA0034	Depresiunea și Munții Ciucului
8.	ROSPA0037	Dumbravița - Rotbav - Măgura Codlei
9.	ROSPA0041	Eleșteele Iernut - Cipău
10.	ROSPA0043	Frumoasa
11.	ROSPA0045	Grădiștea Muncelului - Ciclovina
12.	ROSPA0050	Iazurile Mihețu de Câmpie - Taureni
13.	ROSPA0081	Munții Apuseni - Vlădeasa
14.	ROSPA0082	Munții Bodoc - Baraolt
15.	ROSPA0087	Munții Trascăului
16.	ROSPA0088	Munții Vrancei
17.	ROSPA0093	Pădurea Bogata
18.	ROSPA0098	Piemontul Făgăraș
19.	ROSPA0099	Podișul Hârtibaciului
20.	ROSPA0129	Masivul Ceahlău
21.	ROSPA0132	Munții Metaliferi
22.	ROSPA0133	Munții Călimani
23.	ROSPA0139	Piemontul Munților Metaliferi - Vințu
24.	ROSPA0147	Valea Râului Negru
25.	ROSPA0165	Piatra Craiului
26.	ROSPA0169	Tinovul Apa Lină - Honcsok

II. Obiectivele strategice de dezvoltare a Regiunii Centru :

Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027, principalul document de planificare la nivel regional reunește 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

- DS 1.Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă
- DS 2.Competitivitate economică, cercetare- dezvoltare și inovare
- DS 3.Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate
- DS 4.Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice
- DS 5.Turism și Patrimoniu cultural
- DS 6.Dezvoltare rurală, agricultură și silvicultură

Prioritățile și măsurile specifice propuse, susțin strategia planului și contribuie la dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii și la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime.

III. Domenii strategice și priorități de investiții a Regiunii Centru

Domeniul Strategic nr. 1 Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă Priorități de investiții:

P.1.1 Întărirea capacității administrative a autorităților publice locale în vederea implementării principiilor dezvoltării urbane integrate și sprijinirea cooperării la nivel microregional

Acțiuni, măsuri propuse :

- Creșterea capacității umane din cadrul APL-urilor în vederea îmbunătățirii procesului de planificare urbană,
- Consolidarea instrumentelor de planificare spațială,
- Elaborarea și implementarea strategiilor integrate de dezvoltare urbană (SIDU),
- Consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple,
- Diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice locale,
- Consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea și gestionarea proceselor de dezvoltare a teritoriului,
- Sprijinirea elaborării și implementării strategiilor teritoriale integrate la nivel microregional prin utilizarea de instrumente de tip ITI (investiții teritoriale integrate)

P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional și dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă

Acțiuni, măsuri propuse :

- Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport pentru creșterea accesibilității localităților urbane și rurale la rețeaua națională de transport și la rețeaua TEN-T
- Modernizarea și creșterea capacității de transport a drumurilor de importanță regională care asigură conexiunile la rețeaua TEN-T, realizarea de noi legături rutiere către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T,
- Realizarea de centuri ocolitoare, realizarea de noi drumuri locale care să deservească zonele metropolitane și zonele urbane funcționale, continuarea investițiilor în infrastructura feroviară începute în perioada 2014-2020, inclusiv a celor pentru modernizarea, creșterea siguranței și accesibilizarea gărilor, modernizarea materialului rulant, informatizarea transportului feroviar, modernizarea platformelor pentru transportul de mărfuri și construirea de noi terminale de transport intermodal, accelerarea execuției aeroportului de la Brașov-Ghimbav), continuarea modernizării și extinderii aeroporturilor din Tîrgu Mureș și Sibiu,
- Realizarea, reabilitarea infrastructurilor pentru heliporturi și aerodromuri pentru aparate de zbor de mici dimensiuni
- Dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă și îmbunătățirea conectivității digitale în mediul urban și cel rural.

P.1.3 Consolidarea rolului și funcțiilor așezărilor urbane din Regiunea Centru ca actori importanți în asigurarea coeziunii teritoriale, sociale și a creșterii economice bazată pe cunoaștere

Acțiuni, măsuri propuse :

- Sprijinirea mobilității urbane durabile,
- Dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, în special puncte de realimentare sau reîncărcare,
- Extinderea, reconstruirea sau modernizarea pistelor ciclabile,
- Digitalizarea transportului urban,
- Implementarea de sisteme de măsurare și monitorizare a calității aerului și a poluării fonice, dezvoltarea de parteneriate: (UAT, companii de transport public, firme IT, ONG-uri).

P.1.4 Consolidarea rolului și funcțiilor așezărilor urbane din Regiunea Centru ca actori importanți în asigurarea coeziunii teritoriale, sociale și a creșterii economice bazată pe cunoaștere

Acțiuni, măsuri propuse :

- Extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City,
- Creșterea coeziunii economice și sociale a orașelor prin implementarea de strategii de dezvoltare locală integrate la nivel de zone urbane marginalizate și prin sprijinirea acțiunilor de regenerare urbană,
- Revitalizarea economică și socială a orașelor mici precum și a localităților urbane monoindustriale.

Domeniul Strategic nr. 2 Competitivitate economică, cercetare - dezvoltare și inovare
Priorități de investiții:

P.2.1 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă

Acțiuni, măsuri propuse :

- Sprijinirea investițiilor de modernizare tehnologică și a activităților de inovare ale IMM-urilor,
- Susținerea digitalizării IMM-urilor,
- Stimularea creării entităților economice bazate pe aplicarea rezultatelor cercetării,
- Sprijinirea entităților economice bazate pe cercetare în primii 3 ani de viață,
- Dezvoltarea centrelor/entități de transfer tehnologic și a centrelor de inovare.

P.2.2 Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică

Acțiuni, măsuri propuse :

- Extinderea infrastructurii regionale și locale de sprijinire a afacerilor (parcuri industriale, zone industriale, platforme logistice, incubatoare de afaceri, centre de afaceri, camere de comerț etc),
- Extinderea și diversificarea gamei de servicii oferite de către structurile de sprijin pentru afaceri,
- Susținerea activității clusterelor inovative și ale altor structuri și rețele de cooperare precum și a activităților de promovare economică.

P.2.3 Susținerea sectorului regional de cercetare - dezvoltare pentru o creștere economică inteligentă

Acțiuni, măsuri propuse :

- Dezvoltarea infrastructurilor de CDI din cadrul entităților publice (universități, centre, institute de cercetare etc) și private,
- Susținerea activităților de cercetare - dezvoltare derulate în cadrul entităților publice și private de CDI,
- Dezvoltarea de platforme de cooperare și susținerea parteneriatelor între instituții de cercetare, companii și autorități publice,
- Stimularea creării entităților economice bazate pe aplicarea rezultatelor cercetării, sprijinirea entităților economice bazate pe cercetare în primii 3 ani de viață, în domeniile de specializare inteligentă și alte domenii cu contribuție substanțială la creșterea economică a regiunii, inclusiv domenii emergente, susținerea participării entităților de CDI și a companiilor în programe europene de Cercetare,
- Dezvoltarea parcurilor științifice și tehnologice, formarea personalului din CDI pentru a se adapta noilor competențe cerute de dezvoltarea tehnologică inclusiv în domeniile de specializare inteligentă.

P.2.4 Creșterea gradului de internaționalizare a economiei și sectorului regional de CDI

Acțiuni, măsuri propuse :

- Sprijinirea participării IMM-urilor la diverse rețele internaționale de cooperare economică;
- Conectarea clusterelor inovative și a altor structuri și rețele de cooperare la marile rețele europene de sprijinire a companiilor și dezvoltarea de parteneriate internaționale;

- Extinderea participării active a instituțiilor de cercetare în rețelele europene și dezvoltarea de parteneriate cu instituții de cercetare din străinătate, participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, inclusiv în KIC-uri (Knowledge Innovation Communities).

Domeniul Strategic nr. 3 Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate
Priorități de investiții:

P.3.1. Îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței ofertei educaționale regionale, a serviciilor și accesului la educație la toate nivelurile

Acțiuni, măsuri propuse :

- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale și a procesului de educație în sistemul de învățământ profesional și tehnic;
- Sprijinirea modernizării învățământului terțiar;
- Digitalizarea educației și formării profesionale;
- Creșterea accesului la educație a grupurilor dezavantajate social;
- Stimularea participării adulților la educația continuă și dezvoltarea sistemului de învățare pe parcursul întregii vieți.

P.3.2. Sprijinirea măsurilor active de ocupare și modernizarea pieței muncii

Acțiuni, măsuri propuse :

- Sprijinirea antreprenorialului ca măsură de creștere a ocupării;
- Sprijinirea accesului pe piața muncii a persoanelor din grupurile dezavantajate social;
- Stimularea intrării tinerilor pe piața muncii;
- Modernizarea mecanismului și diversificarea serviciilor de intermediere și plasare a forței de muncă; dezvoltarea și modernizarea sistemului de formare profesională continuă;
- Încurajarea mobilității geografice a forței de muncă și menținerii vârstnicilor.

P.3.3. Dezvoltarea infrastructurii, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile

Acțiuni, măsuri propuse:

- Extinderea, construcția, reabilitarea, dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii sociale;
- Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate și a altor servicii adaptate nevoilor comunităților și persoanelor din grupuri vulnerabile;
- Creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private de a furniza servicii de calitate și adaptate nevoilor persoanelor din grupurile vulnerabile.

P.3.4. Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare - dezvoltare inovare în sănătate

Acțiuni, măsuri propuse:

- Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de sănătate de la nivel regional, județean și local; creșterea accesului la servicii medicale pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate;
- Digitalizare și sprijin pentru cercetare, dezvoltare, inovare în sănătate; creșterea capacității instituționale a administrației publice, unităților medicale și organizațiilor specializate de a răspunde nevoilor de sănătate ale populației și a dezvolta un parteneriat pentru sănătate.

Domeniul Strategic nr. 4 Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice
Priorități de investiții:

P.4.1. Creșterea calității mediului înconjurător din așezările urbane și rurale din Regiunea Centru

Acțiuni, măsuri propuse :

- Infrastructura de mediu și servicii tehnico-edilitare,
- Măsuri privind creșterea calității mediului în zonele urbane și peri-urbane precum și în zone afectate de poluare istorică;
- Transport și mobilitatea urbană durabilă și inteligentă;
- Creșterea capacității administrative a autorităților locale și județene, operatorilor de transport de a dezvolta proiecte de mobilitate durabilă.

P.4.2 Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale prin implementarea de soluții și tehnologii curate care să faciliteze tranziția către economia circulară

Acțiuni, măsuri propuse :

- Eficiența energetică în clădirile publice și rezidențiale,
- Sisteme energetice inteligente, bazate pe un consum redus de energie și creșterea utilizării SRE și combustibililor alternativi,
- Măsuri privind creșterea capacității actorilor din mediul public și privat de a contribui la tranziția către economia circulară.

P.4.3 Protejarea și conservarea biodiversității regionale

Acțiuni, măsuri propuse:

- Măsuri privind conservarea și protecția SPA și SCI și a altor zone din Regiunea Centru

P.4.4 Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale

Acțiuni, măsuri propuse:

- Măsuri privind diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale (ex. dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe, împăduriri etc.)

Domeniul Strategic nr. 5 Turism și Patrimoniu cultural

Priorități de investiții:

P.5.1. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural - istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear

Acțiuni, măsuri propuse:

- Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric; protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural; revigorarea turismului balnear și de sănătate.

P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

Acțiuni, măsuri propuse:

- Modernizarea infrastructurii regionale de cazare și dezvoltarea structurilor de primire turistică în zonele în care se înregistrează deficit de spații de cazare,
- Modernizarea, extinderea și diversificarea infrastructurii de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice,
- Modernizarea și extinderea infrastructurii turistice pentru tineret,
- Reabilitarea spațiilor cu destinație culturală și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare.

P.5.3. Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice

Acțiuni, măsuri propuse:

- Susținerea formelor de turism tematic și a celor de turism alternativ,
- Sprijinirea activităților de promovare și informare ale OMD și dezvoltarea activităților economice conexe turismului.

P.5.4. Asigurarea forței calificate de muncă în turism

Acțiuni, măsuri propuse:

- Atragerea și menținerea forței calificate de muncă în turism; pregătirea profesională inițială și formarea profesională continuă a forței de muncă în turism.

Domeniul Strategic nr. 6 Dezvoltare rurală, agricultură și silvicultură

P.6.1. Eficientizarea activităților de prelucrare a produselor agricole și îmbunătățirea pregătirii agricole, susținerea activităților profesionale a fermierilor

Acțiuni, măsuri propuse:

- Măsuri specifice de tipul: crearea și modernizarea centrelor logistice pentru agricultură, dezvoltarea centrelor de servicii pentru agricultură, crearea și modernizarea unităților mici

și mijlocii de procesare a produselor agricole, susținerea tinerilor termieri și a specialiștilor agricoli și susținerea perfecționării profesionale a fermierilor și a serviciilor de consultanță agricolă.

P.6.2. Susținerea activităților agricole în zonele montane

Acțiuni, măsuri propuse:

- Susținerea înființării de microunități de prelucrare industrială a materiilor prime agricole în zonele montane,
- Instituirea unui sistem de plăți compensatorii, specifice zonei montane și susținerea activă a alternativelor economice viabile pentru păstrarea practicilor tradiționale; sprijinirea printr-un sistem de prime a producătorilor din aria montană care realizează produse cu certificări DOP - Denumire de Origine Protejată, IGP - Indicație Geografică Protejată, STG - Specialitate Tradițională Garantată.

P.6.3. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional

Acțiuni, măsuri propuse:

- Modernizarea exploatațiilor silvice prin susținerea achiziționării de mașini și echipamente specifice, dezvoltarea infrastructurii de transport forestier, stimularea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere și agricole, susținerea acțiunilor de împădurire și întreținere a pădurilor, încurajarea certificării managementului forestier ca și management forestier responsabil și a companiilor din domeniu, dezvoltarea unor infrastructuri de colectare, depozitare și procesare a fructelor de pădure.

P.6.4. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale

Acțiuni, măsuri propuse:

- Susținerea afacerilor în domeniul economic neagricol, crearea de noi instrumente financiare adaptate situației existente, îmbunătățirea abilităților și cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural, conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului uman, cultural și local, promovarea instrumentelor de întărire și recunoaștere a identității locale.

P.6.5. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico - edilitare a localităților rurale

Acțiuni, măsuri propuse:

- Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă și de canalizare, extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere, modernizarea rețelei de drumuri comunale, extinderea rețelelor de iluminat public și a sistemelor pentru asigurarea siguranței publice.

P.6.6. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural - recreative și susținerea dezvoltării comunitare

Acțiuni, măsuri propuse:

- Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale din mediul rural,
- Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii cultural-recreative din mediul rural,
- Reabilitarea căminelor culturale, bibliotecilor, caselor comunale de cultură, caselor memoriale și muzeelor locale, sprijinirea cooperării între diverși actori și comunități rurale în cadrul unor acțiuni integrate vizând dezvoltarea teritorială.

IV. Activități care vor fi generate ca rezultat al implementării PDR Centru

Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 prin strategia de dezvoltare regională urmărește pe tot parcursul său concentrarea tematică în jurul obiectivelor majore stabilite la nivel european în cadrul Noii Politici de Coeziune pentru perioada 2021-2027: inovare, digitalizare, transformare economică, reducerea emisiilor de carbon și combaterea schimbărilor climatice, creșterea gradului de conectare prin dezvoltarea rețelelor de transport și de internet, incluziune socială prin creșterea accesului la educație, ocupare și la servicii de sănătate de calitate și, nu în ultimul rând apropierea de nevoile concrete ale comunităților.

Viziunea care stă la baza dezvoltării regionale este ca pe termen mediu, "Regiunea Centru să devină o regiune curată, atractivă pentru locuitorii săi și turism, cu o economie competitivă bazată pe

cunoaștere și inovare, în care grija pentru exploatarea și utilizarea durabilă a resurselor sa se atle în atenția fiecărui cetățean”.

Obiectivul global este ca Regiunea Centru să atingă în anul 2027 un nivel de convergență economică de 70% față de media Uniunii Europene.

Portofoliul regional de proiecte este structurat pe teme de dezvoltare ale POR 2021-2027 și pe domeniile strategice ale PDR 2020-2027. Până în luna octombrie 2020, au fost incluse în această bază de date 789 proiecte, cu o valoare totală de peste 27,26 miliarde lei.

În plan teritorial, se constată o distribuție a propunerilor proiecte direct proporțională cu numărul de UAT-uri din cele 6 județe și cu masa demografică a județelor (numărul locuitorilor).

Propuneri de proiecte pe județe

- Alba - 140
- Brașov - 128
- Covasna - 58
- Harghita - 122
- Mureș - 196
- Sibiu - 117

La nivelul anului 2020, în regiunea Centru figurau 139 propuneri de proiecte care vizau Dezvoltare teritorială (infrastructura de transport), în număr de 6; Dezvoltare urbană durabilă, digitalizare, în număr de 69; CDI, în număr de 2; Resurse umane (educație + sănătate), în număr de 49; Turism și patrimoniu cultural, în număr de 12 și altele în număr de 1.

Un număr de 761 proiecte care au o valoare aproximativă de 26,86 miliarde lei (aprox. 5,6 miliarde Euro) au putut fi repartizate în concordanță cu prioritățile de finanțare ale POR 2021-2027, după cum urmează - 82 de proiecte pe eficiență energetică, 24 proiecte pe mediu, 20 proiecte pe iluminat, 14 proiecte structuri de afaceri, 39 proiecte pe sănătate, 67 proiecte pe educație, 39 proiecte pe domeniul social, 58 proiecte pe transport, 181 proiecte pe mobilitate, 56 proiecte pe patrimoniu, 84 proiecte regenerare urbană, 46 proiecte pe turism, 5 proiecte pe cultură, 4 proiecte pe transfer tehnologic, 12 proiecte smart city.

V. Activități generate pe obiective :

Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă

- investiții integrate în vederea îmbunătățirii procesului de planificare urbană, consolidarea instrumentelor de planificare spațială, elaborarea și implementarea strategiilor integrate de dezvoltare urbană (SIDU), consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple, diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice locale, consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea și gestionarea proceselor de dezvoltare a teritoriului, sprijinirea elaborării și implementării strategiilor teritoriale integrate la nivel microregional prin utilizarea de instrumente de tip ITI;
- extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport pentru creșterea accesibilității localităților urbane și rurale la rețeaua națională de transport și la rețeaua TEN-T, modernizarea și creșterea capacității de transport a drumurilor de importanță regională care asigură conexiunile la rețeaua TEN-T, realizarea de noi legături rutiere către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T, realizarea de centuri ocolitoare, realizarea de noi drumuri locale care să deservească zonele metropolitane și zonele urbane funcționale, dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă și îmbunătățirea conectivității digitale în mediul urban și cel rural,
- Extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City prin măsuri ce vizează extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City (dezvoltarea infrastructurii software și hardware),
- Revitalizarea economică și socială a orașelor mici precum și a localităților urbane monoindustriale,
- Modernizarea și digitalizarea serviciilor administrației publice, modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare, a spațiilor urbane degradate/ abandonate,
- Valorificarea patrimoniului cultural.

Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare:

- Sprijinirea investițiilor de modernizare tehnologică și a activităților de inovare ale IMM-urilor

- Extinderea infrastructurii regionale și locale de sprijinire a afacerilor (parcuri industriale, zone industriale, platforme logistice, incubatoare de afaceri, centre de afaceri, camere de comerț etc.), extinderea și diversificarea gamei de servicii oferite de către structurile de sprijin pentru afaceri;
- Dezvoltarea infrastructurilor de CDI din cadrul entităților publice (universități, centre, institute de cercetare etc) și private;
- Sprijinirea participării IMM-urilor la diverse rețele internaționale de cooperare economică;
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale și a procesului de educație în sistemul de învățământ profesional și etnic;
- Sprijinirea antreprenoriatului ca măsură de creștere a ocupării; sprijinirea accesului pe piața muncii a persoanelor din grupurile dezavantajate social; stimularea intrării tinerilor pe piața muncii.

Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate:

- Dezvoltarea infrastructurii, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile,
- Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate.

Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice:

- Îmbunătățirea infrastructurii de mediu și servicii tehnico-edilitare;
- Transport și mobilitatea urbană durabilă și inteligentă;
- Eficiența energetică în clădirile publice și rezidențiale;
- Măsuri privind conservarea și protecția SPA și SCI și a altor zone din Regiunea Centru;
- Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro- meteorologice severe, împăduriri etc.,

Turism și patrimoniu cultural:

- Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric,
- Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice,
- Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice.

Dezvoltarea rurală, agricultură și silvicultură:

- Crearea și modernizarea centrelor logistice pentru agricultură, dezvoltarea centrelor de servicii pentru agricultură, crearea și modernizarea unităților mici și mijlocii de procesare a produselor agricole, susținerea tinerilor fermieri și a specialiștilor agricoli;
- Susținerea înființării de microunități de prelucrare industrială a materiilor prime agricole în zonele montane;
- Modernizarea exploatațiilor silvice prin susținerea achiziționării de mașini și echipamente specifice, dezvoltarea infrastructurii de transport forestier;
- Susținerea afacerilor în domenii economice neagricole, crearea de noi instrumente financiare adaptate situației existente, îmbunătățirea abilităților și cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural;
- Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă și de canalizare, extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere, modernizarea rețelei de drumuri comunale, extinderea rețelelor de iluminat public și a sistemelor pentru asigurarea siguranței publice;
- Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare.

Scopul implementării Programului de Dezvoltare Regională Regiunea Centru 2021-2027 constă în următoarele :

- Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene,
- Creșterea calității spațiilor publice și a suprafeței de spațiu verde în zonele urbane. Reducerea emisiilor de carbon în mediul urban în special prin investiții bazate pe planurile de mobilitate

- urbana durabila. Reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit,
- Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM - uri și crearea de noi locuri de muncă,
 - Creșterea IMM prin investiții, modernizare industrială, avans tehnologic și o economie regională sustenabilă,
 - Creșterea calității spațiilor publice și a suprafeței de spațiu verde în zonele urbane, destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit,
 - Reducerea emisiilor de carbon în mediul urban în special prin investiții prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă,
 - Reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit,
 - Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public,
 - Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic,
 - Consolidarea poziției pe piață a microîntreprinderilor,
 - Creșterea accesului la servicii medicale,
 - Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric; protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural; revigorarea turismului balnear și de sănătate,
 - Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia,
 - Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic,
 - Creșterea IMM prin investiții, modernizare industrială, avans tehnologic și o economie regională sustenabilă,
 - Creșterea calității centrelor de agrement (tabere școlare): a spațiilor de cazare, a spațiilor destinate pregătirii și servirii mesei, precum și a infrastructurii pentru activități educaționale și de recreere (terenuri de sport, alte spații pentru activități sportive, săli de conferință/eventimente, etc.),
 - Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia,
 - Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene,
 - Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic,
 - Consolidarea poziției pe piață a microîntreprinderilor,
 - Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM- uri,
 - Creșterea eficienței energetice în clădirile publice, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari,
 - Creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate,
 - Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric; protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural; revigorarea turismului balnear și de sănătate,
 - Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia,
 - Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene,
 - Conservarea și protecția SPA și SCI și a altor zone din Regiunea Centru,
 - Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în zonele montane și modernizarea exploatațiilor silvice,
 - Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric; protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural; revigorarea turismului balnear și de sănătate,
 - Reducerea emisiilor de carbon în municipii în special prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă.Reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit,
 - Conservarea, restaurarea, modernizarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric; protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural; revigorarea turismului balnear și de sănătate, dezvoltarea activităților conexe turismului,
 - Creșterea calității spațiilor publice și a suprafeței de spațiu verde în zonele urbane,

- Reducerea emisiilor de carbon în municipii prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă. Reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit,
- Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public,
- Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene,
- Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia,
- Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și stimularea intrării tinerilor pe piața muncii,
- Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale, renovarea fondului construit și eficientizarea serviciilor de iluminat contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră de la nivelul Regiunii Centru,
- Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic,
- Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural;
- Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros. Dezvoltarea turismului balnear și de agrement,
- Investiții în infrastructura din domeniul cultural.

VI. Avizul de mediu se emite cu următoarele măsuri și condiții:

VI.1. Măsuri:

Măsurile pentru prevenirea, reducerea și compensarea posibilelor efecte negative asupra mediului care pot fi generate de implementarea Planului de dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 sunt măsuri generale și măsuri specifice:

a. Măsuri generale

- Parcurgerea procedurii de emitere a acordului de mediu, conform prevederilor Legii nr. 292/2018 *privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului* pentru posibile proiecte individuale propuse spre finanțare prin PDR Centru;
- Etapizarea lucrărilor de construcție a proiectelor din aceeași zonă de amplasament sau a celor amplasate în zone adiacente și corelarea măsurilor de prevenire, reducere, compensare (dacă este cazul) cu cele stabilite în urma evaluărilor pentru alte strategii, planuri și programe;
- Luarea în considerare a tuturor aspectelor care privesc etapa de construcție în cadrul evaluării privind impactul asupra mediului a proiectelor propuse prin PDR Centru pornind de la amplasarea organizării de șantier, construcția de drumuri tehnologice, optimizarea distanțelor de transport a materialelor necesare proiectului, asigurarea utilităților până la zonele în care urmează să se facă pregătirea terenului pentru construcții (defrișări dacă sunt absolut necesare pentru realizarea proiectului, excavări, terasamente), carierele și/sau balastierele pentru obținerea materiilor prime, etc.;
- Evitarea amplasării proiectelor în interiorul sau imediata vecinătate a ariilor naturale protejate; în cazul în care acest fapt nu poate fi evitat, stabilirea măsurilor corespunzătoare conform planurilor de management ale ariilor protejate sau prin aplicarea măsurilor de evitare, reducere, compensare a efectelor semnificative asupra mediului stabilite în cadrul procedurii de reglementare;
- Alegerea amplasamentelor pentru proiecte astfel încât impactul asupra zonelor cu vizibilitate deosebită dinspre zonele recreative, turistice, rezidențiale să fie minim.

b. Măsuri specifice

- Evitarea zonelor sensibile din punctul de vedere al calității aerului (zone urbane aglomerate, zone cu depășiri frecvente a indicatorilor de calitate a aerului), atunci când se face localizarea proiectelor care implică emisii ridicate de poluanți atmosferici, în timpul construcției sau în etapa de funcționare;
- Respectarea planurilor de gestionare/menținere a calității aerului în zonele urbane care intră sub incidența Ordinului MMAP nr. 2202/11.12.2020 privind aprobarea listelor cu unități administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a calității aerului din zonele și

aglomerările prevăzute în anexa 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările și completările ulterioare;

- Stabilirea traseelor noi de drumuri județene și variante noi ocolitoare astfel încât să se evite zonele cu densitate crescută a populației, ariile naturale protejate, zonele împădurite, zonele cu valoare peisagistică deosebită, monumentele istorice, etc.;
- Adaptarea soluțiilor de proiectare cu considerarea aspectelor privind schimbările climatice;
- Evitarea implementării proiectelor care pot duce la alterarea stării chimice a corpurilor de apă și a potențialului/stării ecologice a acestora, în faza de construire sau etapa de funcționare;
- Alegerea amplasamentelor viitoarelor proiecte în afara zonelor expuse la inundații iar dacă acest fapt nu poate fi evitat, proiectul va include obligatoriu măsuri necesare de protecție împotriva inundațiilor;
- Pentru proiectele susceptibile de a avea un impact negativ asupra ariilor naturale protejate (amplasate în zona sau în vecinătatea ariilor naturale protejate), este obligatorie implementarea măsurilor de protecție/reducere a efectelor potențial negative asupra obiectivelor de conservare pentru care au fost desemnate ariile naturale protejate, rezultate din derularea procedurii de evaluare adecvată;
- Efectuarea lucrărilor de construcție în afara sezonului de reproducere a speciilor protejate identificate în zona lucrărilor;
- Crearea de oportunități pentru migrare și asigurarea de coridoare biologice/pasaje pentru deplasarea faunei;
- Alegerea traseelor noi de drumuri județene/variante de ocolire, inclusiv a organizării de șantier se va face cu evitarea pe cât posibil a zonelor împădurite;
- Analiza oportunității de schimbare a categoriilor de folosință a terenurilor pentru implementarea unor proiecte astfel încât să nu fie afectate activitățile desfășurate în zonă;
- Luarea în calcul a proiectelor existente, în curs de realizare sau incluse în unele planuri sau programe în evaluarea folosințelor de apă din aval de zona de implementare a proiectului (ex. surse de apă potabilă, surse de apă industrială, irigații);
- Identificarea celor mai bune soluții pentru limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (pe durata construcției);
- Refacerea amplasamentelor afectate de lucrări și organizări de șantier imediat după finalizarea lucrărilor de construcție;
- Execuția manuală a lucrărilor în zonele sau în perioadele în care speciile de faună prezintă vulnerabilitate;
- Diminuarea surselor de poluare în zonele rezidențiale din vecinătatea viitoarelor obiective care ar genera un potențial disconfort asupra populației și implementarea unor programe de monitorizare a calității aerului, calității apei și zgomotului în cadrul proiectelor care pot provoca disconfort și risc pentru populație, atât în timpul construcției cât și pe durata operării;
- Reducerea riscurilor pentru sănătatea lucrătorilor prin măsuri tehnice (utilizarea unor utilaje/echipamente noi, eficiente și fiabile) și măsuri organizatorice;
- Evitarea interferențelor cu diverse infrastructuri prin coordonarea proiectelor din aceeași zonă de amplasament;
- Includerea la nivel de proiect a unor măsuri de reziliență la fenomenele meteo extreme;
- Elaborarea și punerea în aplicare a unor planuri de management al traficului în cazul lucrărilor pentru infrastructuri, pe toată durata lucrărilor de construcție;
- Stabilirea încă din faza de proiect a responsabilităților privind întreținerea corespunzătoare a infrastructurii de transport și a dotărilor aferente în timpul exploatarei;
- Promovarea unor tehnologii și materiale pentru infrastructura rutieră rezistente la fluctuațiile de temperatură și la acțiunea torenților;
- Includerea la nivel de proiect a facilităților pentru prevenirea inundațiilor: podețuri, rigole și canale;
- Realizarea investițiilor în infrastructura de turism și patrimoniu cultural prin lucrări cu impact minim asupra mediului și populației;
- Corelarea activităților întreprinse în cadrul PDR cu măsurile cuprinse în strategiile și planurile privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei (planurile de management ale bazinelor hidrografice), managementul deșeurilor și al planurilor de management ale ariilor naturale protejate;

- Dezvoltarea infrastructurii CDI, modernizarea sau realizarea de noi obiective turistice, de agrement și de învățământ, se vor realiza cu asigurarea sistemelor corespunzătoare de colectare și epurare a apelor uzate și cu asigurarea parametrilor de calitate pentru evacuarea acestora în emisari, cu respectarea valorilor maxime admise pentru indicatorii prevăzuți de legislația în vigoare;
- Realizarea infrastructurii CDI și a celei de turism se va face cu respectarea distanțelor de protecție sanitară prevăzute de reglementările în vigoare și a prevederilor Regulamentului general de urbanism în ceea ce privește regimul de construire (POT, CUT, zonare funcțională), cu maximizarea spațiilor verzi și amenajarea acestora cu specii autohtone;
- Realizarea investițiilor de tipul CDI, fără efecte negative asupra obiectivelor de mediu stabilite pentru corpurile de apă de suprafață și subterană prin planurile de management bazinale;
- Amplasarea de noi obiective trebuie să aibă în vedere eventuale expuneri la riscuri de inundații sau situații de accidente antropice;
- Suspendarea temporară a activităților dacă se constată prezența unor aglomerări de amfibieni și reptile, cuiburi de păsări, maternități de lilieci sau altele asemenea care presupun afectarea zonelor de cuibărit și adăpost, risc de mortalitate asupra indivizilor și în general manifestarea impactului negativ;
- Utilizarea speciilor indigene specifice etajului nemoral pe care sunt propuse lucrările pentru toate proiectele care presupun plantări de arbori sau alte specii ierboase, utilizându-se pepinierele din proximitatea amplasamentelor proiectelor;
- Proiectele care produc alterarea condițiilor de sol vor implementa obligatoriu măsuri de eliminare/prevenire a instalării speciilor invazive;
- Implementarea unor soluții viabile de asigurare a conectivității longitudinale (scări de pești, rampe pentru traversarea peștilor, pasaje de pești) pentru proiectele care presupun reabilitarea structurilor transversale de pe cursul de apă;
- Realizarea proiectelor care presupun construcții sau activități în interiorul sau în proximitatea siturilor Natura 2000 fără să producă impact negativ semnificativ;
- Realizarea viitoarelor investiții într-un regim de construire care să nu producă efecte negative semnificative asupra biodiversității, nici în etapa de realizare a lucrărilor, nici în cea de funcționare a investițiilor;
- Amenajarea spațiilor verzi în cadrul suprafețelor cu infrastructură de turism se va face cu specii autohtone.

VI.2. Condiții

- Respectarea prevederilor planurilor de management și ale regulamentelor ariilor naturale protejate aprobate.
- În rezervațiile naturale nu sunt permise activități de utilizare a resurselor naturale. Excepție fac acele intervenții care au drept scop protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor pentru care au fost constituite, precum și unele activități de valorificare durabilă a anumitor resurse naturale.
- Pentru fiecare proiect/plan/activitate care va fi finanțat prin PDR Centru 2021-2027 și care se va desfășura în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate, titularii au obligația de a obține avizul Administratorului Ariei Naturale Protejate.
- Pentru fiecare proiect/plan/activitate care va fi finanțat prin PDR Centru 2021-2027 și care se va desfășura în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate administrate de către ANANP, titularii au obligația de a obține avizul ANANP de la Serviciul Teritorial al Județului de care aparține.
- Pentru fiecare proiect/plan/activitate care va fi finanțat prin PDR Centru 2021-2027 se va verifica amplasamentul în raport cu limitele ariilor naturale protejate, conform datelor publicate pe pagina web a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, la adresa <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>

Totodată, vor fi respectate condițiile impuse prin avizele favorabile emise pentru plan de către administratorii ariilor naturale protejate:

- Aviz nr 2/ST AB din 03.01.2022, emis de ANANP - Serviciul Teritorial Alba;
- Aviz nr. 35 din 10.02.2022, emis de Administrația Parcului Natural Apuseni;
- Aviz nr. 08 din 20.01.2022, emis de Administrația Parcului Natural Bucegi;

Corelarea acțiunilor întreprinse în cadrul PDR cu măsurile cuprinse în strategiile și planurile privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei (planurile de management al bazinelor hidrografice), managementul deșeurilor și al planurilor de management ale ariilor naturale protejate.

VII. Monitorizarea implementării planului :

Pentru asigurarea monitorizării efectelor asupra mediului se stabilesc un set de indicatori de mediu (în corelare cu indicatorii naționali de monitorizare a mediului), iar prin criteriul de evaluare propus se cuantifică eficiența măsurilor de implementare a planului.

Programul de monitorizare a factorilor de mediu propus, va avea în vedere următoarele:

Program de monitorizare a impactului PDR Centru 2021 - 2027 asupra factorilor de mediu

Domeniul	Obiective de mediu relevante pentru PDR CENTRU	Obiective specifice corespunzătoare domeniilor strategice și priorităților specifice din PDR CENTRU	Indicatori de monitorizare	Evaluarea îndeplinirii informații necesare evaluării	Frecvența	Responsabil
AER	OMR 1. Prevenirea sau reducerea impactului surselor de poluare asupra calității aerului.	P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional și dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă	Indicatorii de calitate a aerului în mediul urban în conformitate cu prevederile Legii nr. 104/2011	depășiri ale LMA conform Legii nr. 104/2011 (sursa, rapoartele județene privind starea mediului)	Anual	ADR Centru, titularii de proiect
		P.1.3 Consolidarea rolului și funcțiilor așezărilor urbane din Regiunea Centru ca actori importanți în asigurarea coeziunii teritoriale, sociale și a creșterii economice bazată pe cunoaștere				
		P.2.1 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă				
		P.4.1 Creșterea calității mediului înconjurător din așezările urbane și rurale din Regiunea Centru				
si supratarea de	OMR 2. Menținerea stării ecologice a apelor curgătoare	P.2.2 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă	Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei	în amplasamente în zone inundabile în zonele de protecție a surselor de captare a apei (sursa proiecte implementate în zone inundabile/zonele de	Anual	ADR Centru, titular de proiect
		P.2.2 Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică				
		P.3.4. Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor				

	corpurilor de apă de suprafață	de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate	protecție a surselor de captare a apei și ABA/SGA-urile din Regiunea Centru)	
		P.5.1.Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear		
	OMR 4. Prevenirea aportului de poluanți în apele de suprafață și subterane	P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice		

SOL și SUBSOL	OMR 5. Protejarea calității, compoziției și funcțiilor solului.	P.1.2.Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional și dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă	Suprafața terenurilor scoase din circuitul agricol (sursa INS și DAJ-urile din Regiunea Centru)	Anual	ADR Centru, titularii de proiect
		P.2.2.Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică P.5.2.Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice P.5.3. Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice			
MANAGEMENTUL DEȘEURILOR	OMR 6. Gestionarea deșeurilor în mod optim din punct de vedere tehnic, economic și de mediu.	P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional și dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă	Reducerea cantității de deșeuri depozitate	Anual	ADR Centru, titularii de proiect
		P.2.1 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă P.2.2.Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de			
		Număr de proiecte care prevăd dotări investiții pentru reciclarea/gestionarea deșeurilor			

		<p>afaceri, susținerea clusterelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică</p> <p>P.2.3 Susținerea sectorului regional de cercetare- dezvoltare pentru o creștere economică inteligentă</p> <p>P.4.2.Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale prin implementarea de soluții și tehnologii curate care să faciliteze tranziția către economia circulară</p> <p>P.3.3.Dezvoltarea infrastructurii, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile</p> <p>P.3.4.Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate</p>		(Sursa Rapoarte mySMIS PODD)		
<p>OMR</p> <p>7.</p> <p>Reducerea presiunilor cauzate de acțiunile și propunerile de proiecte care pot afecta habitatele naturale.</p>	<p>Toate prioritățile specifice domeniilor strategice din PDR Centru</p>	<p>Suprafețe de habitate prioritare Natura 2000 afectate în interiorul siturilor de interes comunitar</p> <p>Suprafețe habitate Natura 2000 afectate în interiorul siturilor de interes comunitar</p>	<p>de</p> <p>Natura 2000 în interes</p>	<p>Ha</p> <p>Sursa: ANANP/ administrator sit</p> <p>Valori nesemnificative la nivelul siturilor, respectiv la nivelul rețelei Natura 2000 Sursa: ANANP/ administrator sit</p>	<p>ADR</p> <p>Centru, de titularii proiect</p> <p>Anual</p>	

BIODIVERSITATE	<p>7. OMR Reducerea presiunilor cauzate de acțiunile și propunerile de proiecte care pot afecta habitatele naturale.</p>	<p>Toate prioritățile specifice domeniilor strategice din PDR Centru</p>	<p>Mortalitatea din speciilor din fauna de interes comunitar din interiorul siturilor sau din proximitate, apărută în urma implementării și funcționării proiectelor promovate prin PDR Centru</p>	<p>Mortalitate indivizi Sursa: ANANP/ administrator sit</p>	<p>Anual</p> <p>ADR titularii proiect</p> <p>Centru, de</p>
PEISAJUL și MEDIUL VIZUAL	<p>8. OMR Dezvoltarea infrastructurii propuse prin PDR ținând cont de politicile management, protecție și amenajare a peisajului</p>	<p>P.5.1. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear</p>	<p>Număr de obiective de patrimoniu și turistice restaurate</p> <p>Număr de vizitatori</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 9</p> <p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 23487</p>	<p>Anual</p> <p>ADR titularii proiect</p> <p>Centru, de</p>
PATRIMONIUL CULTURAL NATIONAL	<p>OMR 9. Asigurarea protejării patrimoniului cultural (conservarea în situ a bunurilor istorice și a monumentelor)</p>	<p>P.5.1. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear</p> <p>P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice</p>	<p>Număr de obiective de patrimoniu și turistice restaurate</p> <p>Număr de vizitatori</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 9</p> <p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 23487</p>	<p>Anual</p> <p>ADR titularii proiecte</p> <p>Centru, de</p>

<p>POPULATIA și SANATATEA UMANA</p>	<p>OMR 10. Protectia sănătății umane prin menținerea sau limitarea impactului generat de acțiunile și tipurile de proiecte propuse prin PDR, asupra calității factorilor de mediu</p>	<p>P.5.3. Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice</p>	<p>Număr de vizitatori</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 23487</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 10</p>	<p>ADR Centru, de titularii proiecte</p>
<p>POPULATIA și SANATATEA UMANA</p>	<p>OMR 11. Asigurarea accesului populației la infrastructura de transport și de turism propuse prin PDR și îmbunătățirea condițiilor socio - economice pentru populație</p>	<p>P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional și dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă</p> <p>P.4.2 Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale prin implementarea de soluții și tehnologii curate care să faciliteze tranziția către economia circulară</p>	<p>Lungimea drumurilor nou construite sau reabilitate - non TEN-T</p> <p>Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită</p> <p>Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 3800</p> <p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 72.600 mp</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 10</p>	<p>ADR Centru, de titularii proiecte</p>
<p>POPULATIA și SANATATEA UMANA</p>	<p>OMR 12. Creșterea eficienței energetice a acțiunilor / tipurilor de</p>	<p>P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice</p> <p>P.4.2 Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale prin implementarea de soluții și tehnologii curate care să faciliteze tranziția către economia circulară</p>	<p>Număr de obiective de patrimoniu și turistice restaurate</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 9</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 3800</p>	<p>ADR Centru, de titularii proiecte</p>

	proiecte propuse prin PDR		Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 72.600 mp		ADR Centru, de titularii proiecte
SCHIMBĂRI CLIMATICE	OMR 13. Creșterea gradului de utilizare a surselor de energie cu emisii reduse de carbon	P.4.1.Creșterea calității mediului înconjurător din așezările urbane și rurale din Regiunea Centru	Număr de planuri de mobilitate cu proiecte implementate Scădere anuală estimată a emisiilor de gaze cu efect de seră (echivalent tone CO2)	de număr de planuri de mobilitate implementate prin POR Centru Tone CO2 - POR Centru	Anual	ADR Centru, de titularii proiecte
PREVENIREA RISCURILOR	OMR 14. Prevenirea de riscurilor accidente majore și limitarea consecințelor generate de producerea accidentelor majore asupra sănătății populației și asupra calității mediului.	Toate prioritățile specifice domeniilor strategice prevăzute în PDR Centru, inclusiv P.4.4 Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale	Creșterea gradului de siguranță în condiții de riscuri naturale	Nr. proiecte implementate prin PODD /Life și a celor care contribuie la diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale Sursa Rapoarte POR, PODD, Life	Anual	ADR Centru, de titularii proiecte

CONSERVAREA ȘI UTILIZAREA EFICIENTĂ A RESURSELOR NATURALE

<p>OMR15. Folosirea resurselor naturale în mod eficient cu minimizarea impactului asupra mediului</p>	<p>Prioritățile aferente domeniul Strategic 4 Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice</p>	<p>Nr. proiecte de sprijinire a economiei circulare și utilizare sustenabila a resurselor implementate prin PODD și/sau POR Centru</p>	<p>Nr. proiecte Sursa: Rapoarte POR, PODD</p>	<p>ADR Centru, de titularii proiect</p>
<p>OMR 16. Asigurarea premiselor pentru un turism durabil</p>	<p>P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice</p>	<p>Valoarea proiectelor de restabilizare a ecosistemelor degradate și gestionare durabilă a acestora - proiecte finanțate prin PODD și/sau POR Centru</p>	<p>Valoare în mil. lei Sursa: Rapoarte POR, PODD</p>	<p>Anual</p>
<p>OMR 17. Implicarea publicului și a factorilor interesați și</p>	<p>P.5.3. Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice</p>	<p>Număr de obiective de patrimoniu și turistice restaurate</p> <p>Număr de vizitatori</p> <p>Pentru fiecare proiect la obținerea acordului de mediu vor fi</p>	<p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 9</p> <p>Conform valorii indicatorilor din POR Centru, ținta pentru 2029 este de 23487</p> <p>Nr. de acorduri de mediu emise pentru proiecte finanțate cu nerambursabila</p>	<p>ADR Centru, de titularii proiect</p>

	<p>consultarea acestora pe tot parcursul procesului decizional în stabilirea și implementarea măsurilor propuse pentru reducerea impactului asupra mediului.</p>		<p>realizate de acțiuni informare a publicului factorilor interesați în conformitate cu procedurile de reglementare din domeniul protecției mediului.</p>	<p>sursa: APM-urile din Regiunea Centru</p>		
--	--	--	---	---	--	--

Indicatorii stabiliți asigură monitorizarea modului în care sunt respectate:

- prevederile PDR Centru;
- recomandările evaluării de mediu;
- prevederile PDR Centru corelate cu recomandările evaluării de mediu.

Îndeplinirea măsurilor din programul de monitorizare în vederea identificării efectelor semnificative asupra mediului este responsabilitatea titularului programului, respectiv Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru. Aceasta este obligată să depună anual, până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării, rezultatele programului de monitorizare la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

VII. Emiterea avizului de mediu s-a făcut avându-se în vedere următoarele :

a) Modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în plan:

În cadrul procedurii de evaluare de mediu s-au stabilit obiectivele de mediu relevante pentru program, măsurile necesare pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor negative asupra mediului generate de implementarea programului. Pentru a asigura monitorizarea efectelor negative asupra mediului a PDR prin avizul de mediu s-a stabilit un set de indicatori de mediu.

b) Informarea și consultarea autorităților și publicului la nivel național

Planul de Dezvoltare Regională Centru 2021 - 2027 a fost supus procedurii de evaluare strategică de mediu, conform prevederilor Hotărârii de Guvern nr.1076/2004, iar considerațiile de mediu au fost integrate în plan.

S-au realizat toate demersurile prevăzute de H.G. nr. 1076/2004 pentru consultarea autorităților, informarea și participarea publicului.

Procedura a demarat prin notificarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru la data de 27.10.2020 și delegării de competență către APM Alba în data de 04.11.2020 în vederea demarării evaluării de mediu pentru PDR Centru 2021-2027.

Inițierea procesului de elaborare a PDR Centru 2021 - 2027, a constat în depunerea variantei inițiale de plan și informarea publicului prin anunțuri în presă și pe propria pagină de internet.

În data de 30.03.2021, PDR Centru 2021-2027 a fost supus analizei în cadrul etapei de încadrare în evaluare adecvată.

În urma consultării Comitetului Special Constituit, în ședința din 30.03.2021, APM Alba a decis că planul intră sub incidența prevederilor Ordinului 19/2010 modificat prin Ordinul 262/2020, deoarece este un plan regional, prin acesta se propun proiecte care pot fi amplasate în vecinătatea unor arii de interes comunitar din regiunea Centru.

Decizia ședinței CSC a fost mediatizată prin publicarea în mass-media, pe site-ul APM Alba. După expirarea termenului acordat publicului și în lipsa unor observații privind reconsiderarea deciziei, APM Alba a emis Decizia etapei de încadrare nr. 11242/22.04.2021, conform căreia planul necesită evaluare adecvată.

Pe parcursul procedurii au avut loc o reuniune a grupului de lucru în data de 14.09.2021 care a contribuit la definitivarea proiectului de plan, a raportului de evaluare de mediu și a studiului de evaluare adecvată.

Au fost puse la dispoziția publicului varianta finală privind: proiectul de plan, raportul de evaluare de mediu și raportul la studiul de evaluare adecvată. De asemenea publicul a fost informat asupra organizării ședinței de dezbateri publice a PDR, a Raportului de mediu și a Studiului de evaluare adecvată, ședință care a avut loc în data de 02.12.2021 în sistem video-conferință ca urmare a situației impuse de măsurile restrictive pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19; în cadrul ședinței de dezbateri publice nu au fost observații/comentarii din partea publicului și autorităților interesate de implementarea planului.

Completările la raportul de evaluare de mediu și studiul de evaluare adecvată și anume: informații suplimentare referitoare la alternativele studiate și la măsuri de prevenire, reducere și compensare a efectelor adverse asupra mediului; corecții la număr de arii protejate, au fost depuse la APM Alba în datele de 03.01.2022 și 15.03.2022.

Raportul de evaluare de mediu și studiul de evaluare adecvată a fost depus la APM Alba cu nr. 10318/19.10.2021, nu au fost înregistrate observații/comentarii din partea publicului interesat și a autorităților implicate.

Decizia de emitere a avizului de mediu s-a luat în data de 05.01.2022, iar emiterea avizului de mediu este condiționată de prezentarea avizului ANANP-Serviciul teritorial Alba.

Pe perioada derulării procedurii de evaluare de mediu nu au fost sesizări/observații/proponeri din partea publicului interesat.

c) Analiza alternativelor și expunerea motivelor care au condus la selectarea variantelor alese

Stabilirea variantei finale s-a realizat în cadrul grupului de lucru cu consultarea autorităților și instituțiilor publice interesate. Având în vedere existența ariilor naturale pe amplasamentul Regiunii Centru, cuprinse în PDR, elaborarea raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată s-au realizat simultan.

Conform Raportului de mediu au fost analizate două alternative, respectiv a neimplementării numită și alternativa 0, și a implementării planului.

Alternativa zero de neimplementarea PDR Centru 2021 - 2027 este asociată cu următoarele dezavantaje:

Menținerea unui nivel crescut de emisii de gaze cu efect de seră.

Creșterea nivelului de poluare la nivelul zonelor urbane.

Dificultăți în atingerea țintelor României referitoare la protecția calității aerului.

Pierderea unor oportunități de modernizare a unor procese tehnologice învechite, mari consumatoare de resurse și energie.

Pierderea unui important număr de locuri de muncă.

Menținerea situației actuale de transfer limitat al rezultatelor cercetării în piață și a unui nivel scăzut de asimilare a inovării în companii.

Păstrarea sectorului IMM-urilor insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiilor regionale.

Pierderea unor investiții în domeniul infrastructurii și serviciilor.

Consumuri energetice nesustenabile și potențial de economisire ridicat în infrastructurile publice, inclusiv clădiri publice, precum și la nivelul clădirilor rezidențiale.

Nevalorificarea patrimoniului de resurse culturale.

Nevalorificarea potențialului turistic.

Atractivitate scăzută și investiții reduse, datorate gradului scăzut de accesibilitate al anumitor zone ale regiunii.

Menținerea condițiilor actuale de dezvoltare a capitalului uman, ca urmare a nedezvoltării și modernizării a infrastructurii educaționale.

Alternativa selectată, este cea a implementării planului.

În situația implementării PDR, vor fi aduse numeroase beneficii pozitive pentru obiectivele relevante de mediu, precum și beneficii pentru populație, la nivelul întregii regiuni, în special pentru dezvoltarea socio-economică, datorată dezvoltării economice și a turismului, care va conduce la crearea de noi locuri de muncă.

Investițiile ce vor fi sprijinite în cadrul PDR Centru referitoare la creșterea eficienței energetice, a infrastructurilor publice și a clădirilor rezidențiale din Regiunea Centru (în cadrul DS 4), prin potențialul semnificativ de eficientizare energetică al clădirilor existente, publice sau rezidențiale, este semnificativ și vor contribui în mare măsură la îndeplinirea țintei României privind economiile de energie.

În cadrul Regiunii Centru, în orașele de reședință, calitatea aerului este influențată în cea mai mare măsură de transport.

Pentru acest aspect de mediu, acțiunile propuse prin PDR sunt axate în principal pe crearea unui transport public mai eficient și mai rapid, cu un consum de energie scăzut, construcția unei infrastructuri dedicate rețelelor de transport public și introducerea de vehicule prietenoase mediului în transportul public.

Reabilitarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport, care asigură conectivitatea directă sau indirectă la rețeaua de bază - TEN-T), vor avea ca scop creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T și creșterea gradului de siguranță, reducându-se numărul de accidente.

Dezvoltarea durabilă a turismului va contribui la creșterea calității vieții, a sănătății populației, la protecția și conservarea mediului înconjurător.

Investițiile privind promovarea și dezvoltarea de activități economice inovative, inclusiv în domeniul tehnologiilor de protecția mediului sau al altor procese inovative, care au o componentă credibilă de sustenabilitate, cum ar fi eficiența energetică, reducerea consumului de materii prime și utilități, minimizarea deșeurilor la sursă, îmbunătățirea sistemelor de epurare a apelor uzate etc., vor contribui la dezvoltarea socio-economică a regiunii dar și la protecția mediului înconjurător.

Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă și de canalizare, extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere, modernizarea rețelei de drumuri comunale, extinderea rețelelor de iluminat public și a sistemelor pentru asigurarea siguranței publice, care va contribui la o reală protecție a mediului, creșterea nivelului de trai și a siguranței cetățenilor.

Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021 - 2027, va conduce la apariția unui impact pozitiv semnificativ asupra mediului, a sănătății umane și a dezvoltării socio-economice, atât la nivel local, regional cât și la nivel național.

Documentația care a stat la baza emiterii avizului de mediu conține:

- Notificare, înregistrată la APM Alba cu nr. 11242 /16.11.2020;
- Anunțuri privind depunerea notificării de obținere a avizului de mediu și declanșarea etapei de încadrare a programului, din datele de 19.10.2020 și 22.10.2020 ;
- Delegarea de competență către APM Alba emisă de Ministerul Mediului, Apelor și Padurilor, nr. DEICP/17248/17620/04.11.2020 și transmisă de către ANPM cu adresa nr. 1.6969/EIC/17.11.2020, înregistrată la APM Alba cu nr. 11283/17.11.2020;
- Memoriu de prezentare întocmit în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate, înregistrat la APM Alba cu nr. 206/08.01.2021;
- Procesul-verbal întocmit în ședința CSC din data de 30.03.2021 privind încadrarea planului;
- Anunț public privind decizia etapei de încadrare a programului din data de 12.04.2021, cotidianul național Jurnalul, înregistrată la APM Alba cu nr. 4098/14.04.2021;
- Decizia de încadrare în procedura de evaluare adecvată nr. 11242/22.04.2021;
- Proces verbal al grupului de lucru, din data de 14.09.2021;
- Varianta finală PDR Regiunea Centru;
- Anunțuri privind disponibilitatea programului și finalizarea Raportului de mediu din datele de 15.10.2021 și 18.10.2021 în cotidianul național Jurnalul;
- Raportul de mediu și Studiul de evaluare adecvată întocmit de dipl. ecolog Adrian Bălan, persoană fizică atestată pentru RM, RIM, BM, RS, EA, înregistrate la APM Alba cu nr. 10318 din 19.10.2021;
- Anunțuri privind organizarea dezbaterii publice în data de 02.12.2021, din datele de 15.10.2021 și 18.10.2022, cotidianul național Jurnalul;
- Proces verbal al dezbaterii publice din 02.12.2021;
- Decizia de emiteră a avizului de mediu nr. 83/AAA/05.01.2022 prevede faptul că emiteră avizului de mediu este condiționată de emiteră avizului ANANP-Serviciul teritorial Alba;
- Anunț public privind emiteră avizului de mediu, cotidianul Jurnalul din data de 28.12.2021
- E-mail ADR Centru de înaintare a avizelor emise de administrațiile parcurilor naturale și de ANANP-Serviciul teritorial Alba, înregistrate la APM Alba cu nr. 3223/15.03.2022;
- Aviz nr.2/ST AB din 03.01.2022, emis de ANANP - Serviciul Teritorial Alba;
- Aviz nr. 35 din 10.02.2022, emis de Administrația Parcului Natural Apuseni;
- Aviz nr. 08 din 20.01.2022, emis de Administrația Parcului Natural Bucegi;

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada punerii în aplicare a planului dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Titularul planului are obligația de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului, dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii avizului de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestuia, înainte de realizarea modificării.

Titularul planului are obligația de a supune procedurii de adoptare planul, precum și orice modificare a acestuia, după caz, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale în vigoare.

Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului planului, iar răspunderea pentru corectitudinea documentelor de evaluare care au stat la baza emiterii avizului de mediu, revine autorului acestora, conform art. 21 din **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.195/2005** aprobată prin **Legea nr. 265/2006** privind protecția mediului cu modificările și completările ulterioare.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru are obligația de a supune procedurii de adoptare Planul de dezvoltare a regiunii Centru 2021-2027 precum și orice modificare a acestuia, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale în vigoare.

Prezentul aviz de mediu poate face obiectul unei acțiuni în justiție în baza Legii Contenciosului Administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Prezentul aviz conține 31 (treizeci și unu) pagini și a fost emis în 3 exemplare.

Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării și Schimbări Climatice

DIRECTOR GENERAL

Ion Victor TĂRTĂCUȚĂ

